

Posudek oponenta na bakalářskou práci Adriany DeMartiny „Interní resilience, její specifika a podmínky“

Vypracovala Gabriela Málková

Předkládaná práce nabízí úvahy k aktuálnímu tématu adaptability a zvládání zátěžových situací v životě člověka. Nabízí pojem resilience jako výchozí výkladový pojem. Vyjadřuje posun paradigmatu současné psychologie k pozitivní intervenci jako formě předcházení zatěžujících životních událostí.

Z hlediska struktury je předkládaná práce členěná na část teoretickou a část praktickou.

V Úvodu celé práce autorka naznačuje otázky, které si bude v textu klást. Jejich formulace ale nemá povahu výzkumných otázek, což se pak v dalších částech textu projevuje jako absence jasně myšlenkové linie textu. Text předkládané práce proto působí velmi nesourodě a čtenář nemá možnost rozumět sledu jednotlivých kapitol (viz také níže komentáře k teoretické části)

Teoretická část textu je strukturována dle v úvodu vymezených „nejdůležitějších kooperantů fenoménu resilience“ (str. 7) : kompetence, hodnoty, subjective well being (životní spokojenost) a kvalita socializace. Text teoretické části je plynulý a psán čtivým jazykem. Silně ovšem strádá jeho odborná kvalita. Začátek teoretické části není vůbec věnován vymezení pojmu resilience, který se dle názvu práce nabízí jako ústřední pojem. Čtenář se na prvních řádcích teoretické části dozvídá, že výklad pojmu resilience by si „zasloužil desítky stran“... (to ale není případ předkládané práce) a že „ je nicméně zřejmé, že pojmy jako „subjective well being“ ... hodnoty, hodnotový systém a kompetence jsou s její definicí úzce spojeny a bez jejich porozumění by nemělo smysl pokoušet se o jakoukoliv hlubší analýzu...“ (s.9) . Dovolím si namítnout, že čtenáři toto zřejmé není, neboť k ozřejmění takto (z hlediska myšlenkové práce na tématu) významného prohlášení není v předkládané práci předložen žádný literární zdroj nebo argumentace, která by toto prohlášení podpírala .

Teoretická část má velmi slabou citační práci. Například v kapitole věnované kompetencím a systémům v základu resilience (str. 9-20) na několika místech autorka odkazuje na zdrojové zahraniční texty. To ovšem činí jen pro ukotvení některých izolovaných myšlenek. Častěji zůstává text bez citační práce. Dle četných překladových poznámek v průběhu textu, je možné se domnívat, že text čerpá z nějakého anglického zdroje. Není na něj ale odkazováno. Například v kapitole 1.1.1.3. Kognitivní základ kompetence autorka prezentuje významná fakta (například hned první věta této kapitoly) , ale neukotvuje je ve smyslu jejich původu. V dalších oddílech teoretické části se objevují pojmy, které nejsou vysvětlené nebo ukotvené do systému zavedené české terminologie (ADHD na str. 15)nebo i třeba poměrně rozsáhlých českých literárních zdrojů (např. attachemnet, str. 13). Citační práce se výrazněji objevuje až v kapitole 1.1.2. Hodnoty a dál, mnohde ale není zřetelně oddělená parafráze, doslovná citace (ty často nejsou označené) a odkaz na klíčovou myšlenku celé citované knihy.

Na základě výše uvedeného o pokládám formu prezentace poznatků v předkládané bakalářské práci za nepřijatelnou

Praktická část je věnována pokusu o výzkumné uchopení fenoménu resilience. Na str. 49 autorka prezentuje cíl výzkumu, který formuluje jako předpoklad bez literárního nebo myšlenkového odvození (Kde se bere takováto formulace cíle výzkumu? Jaké je jeho vazba na záměry prezentované v kapitole Úvod). Metoda realizovaného výzkumu má vycházet z rozhovorů s vybranými respondenty. Pokládám za velmi závažný nedostatek absenci jakéhokoliv odkazu na strukturu nebo otázky, které autorka respondentům v průběhu rozhovoru pokládala. Vzhledem k tomu, že výzkum má z analýz rozhovorů vycházet, je naprosto nepřijatelné, že rozhovory (jejich přepisy) nejsou součástí předkládané práce (např.

jako přílohy). Samotná procedura sběru dat nebo původ kritérií z Tabulky 1 a faktorů z Tabulky 2. je čtenáři také zamlčen.

Jen na základě dosud uvedených připomínek k obsahu praktické části musím konstatovat, že výzkum, který předkládaná práce prezentuje, je na velmi nízké úrovni a dle mého názoru je jeho metodologické, ale bohužel i myšlenkové zpracování na hranici akceptovatelnosti.

Předkládanou práci je jen velmi obtížné na základě výše uvedených připomínek doporučit k obhajobě. Práce postrádá jednotnou myšlenkovou linii, která by určovala obsah teoretické i praktické části. Výzkum postrádá jasnou a podloženou formulaci výzkumné otázky, což pak pochopitelně znemožňuje vhodné metodologické zpracování.

Praha 13.3.2007